

zámeckého areálu. Jeho interpretace se přitom opíraly především o pečlivou dokumentaci, jež vznikla v letech 2011–2013 v průběhu generální opravy hlavní zámecké budovy. Jitka Vlčková následně osvětlila auditoriu problematiku monitoringu, průzkumů a měření památek. Za klíčové východisko monitoringu přitom označila nominační dokumentaci. První jednání den uzavřela velmi sympatickým referátem Martina Veselá, jež se shrnujícím způsobem zaměřila na tři památky UNESCO v kraji Vysočina. Vzhledem k zaměření konference logicky upustila od obsáhlejšího komentáře k Třebíči, naopak se velmi zajímavě vyslovila k aktuálnímu stavu památkové péče v Telči a k opravám krytiny a krovu střechy poutního kostela sv. Jana Nepomuckého, poškozených ničivou vichřicí v roce 2008.

Program druhého dne otevřel Arno Pařík, jenž využil svou nezpochybnitelnou erudici a rozsáhlých znalostí k bližšímu osvětlení stavebního typu a freskové výzdoby Nové synagogy v Třebíči. Referent zasadil třebíčskou sakrální stavbu do širšího kontextu vývoje synagog. Poukázal mimo jiné na důležitou roli vedut a dalších pramenů, jejichž interpretace může přinést lepší porozumění vývoji synagog v dané lokalitě, krom toho může být ikonografický pramen dokladem přesné lokalizace již neexistující synagogy. Zmínil také výtečnou akustiku synagog. Následně se zaměřil na celou širokou paletu problémů a jako učený průvodce posluchače doslova provedl zajímavým světem kleneb, interiérů a architektonické podoby synagog v Čechách a na Moravě. Za mimořádně zajímavou část referátu považují srovnávací výklad ikonografie synagogální výzdoby, jejímž účelem byla chvála Hospodina a „stvořeného“. Jitka Mattyašovská se pak ve svém

referátu zaměřila na návštěvníky tří památek UNESCO v kraji Vysočina a pokusila se na základě vlastního výkladu dostupných dat porovnat jejich strukturu. Konferenci uzavřel Jaroslav Klenovský, veskrze pozitivní dojem z jeho výstupu ještě umocnila prezentace fotografií, výmluvně dokládajících katastrofální stav některých objektů urbanisticky unikátního židovského města v době před rekonstrukcí. Srovnání předešlého stavu s dnešními rekonstruovanými budovami, jejichž počet pozvolna roste, působí pozitivním dojmem a nezbyvá než doufat, že jich bude i nadále přibývat a lokálně se podaří obhájit i v následujícím desetiletí status památky s mimořádnou univerzální hodnotou.

K obhajobě této značné kulturní hodnoty může přispět i připravovaný sborník. Celkově lze dvoudenní konferenci, jejíž součástí byla i vernisáž výstavy k výročí zápisu Třebíče do seznamu památek UNESCO, ocenit jako zajímavé setkání odborníků na historii, dějiny umění či památkovou péči, jež široké veřejnosti, ale i expertům ve veřejné správě a odborníkům na příkladu Třebíče prezentovalo mnohostrannou problematiku památek UNESCO.

Jiří Knap

II. vojvodovské setkání

Nový Přerov, 16. června 2013

Těsně s příchodem léta se na jihu Moravy ani ne po roce uskutečnilo v pořadí již druhé vojvodovské setkání uspořádané Občanským sdružením Vojvodovo ve spolupráci s Obecním úřadem Nového Přerova. Hlavními účastníky akce byli zejména bulharští Češi, jejich potomci a přátelé, kterým se již mnoho let nejenom profesně věnují

antropologové Lenka Jakoubková Budilová a Marek Jakoubek působící na Západočeské univerzitě v Plzni. Znovu tak v tento den ožil „duch“ vojvodovského společenství, jehož členové v letech 1945 až 1950 opustili Bulharsko a v rámci mezistátních dohod mezi Československem a Bulharskem přesídlili do československého pohraničí.

V kulturním domě v obci Nový Přerov se sešlo zhruba 130 lidí, pocházejících především z Mikulova, Valtic, Drnholce, Dolních Dunajovic, Vlasatic, Perné, Březí, Žabčic nebo Brna, zavítali sem ovšem i hosté z Plzně, Prahy či Ostravy. Ti nejstarší, kteří na vlastní kůži zažili odchod z Bulharska, již dávno dosáhli věku 90 let. Se svými prarodiči a rodiči dorazila i řada zástupců mladé generace, kteří sdíleli nadšení a zájem poznat více z česko-bulharské minulosti jejich rodů. Během celého setkání se tak z vyprávění starších mohli dozvědět mnoho zajímavostí o každodenním životě svých předků. K výborné atmosféře přispěla i rozsáhlá výstava fotografií vyobrazující všední i sváteční chvíle Vojvodovčanů ještě v jejich rodné obci. Expozice byla oproti minulému ročníku natolik početná, že byla rozmístěna nejen po celém předsálí, ale i ve venkovních prostorech kulturního domu. Opět se zde účastníci mohli probírat doposud neidentifikovanými fotografiemi a napomoci tak rozkrýt šero vojvodovské minulosti. Samotné sobotní vojvodovské setkání také bylo po celou dobu fotografováno a natáčeno. Dále si návštěvníci v předsálí i v hlavním sále mohli prohlížet výstavu dobových krojů, které i tento rok z vlastních zdrojů i z šatníků dalších rodaček nainstalovala Anna Svobodová (roz. Kovaříková).

Celou akci zahájila místostarostka Nového Přerova Milada Popelářová (roz.

Skaláková), které patří velké díky za poskytnutí zázemí a taktéž za hlavní podíl na celé organizaci i průběhu akce. Po paní Popelářové se řeči ujali Marek Jakoubek a Bořivoj Kňourek, bez nichž by se setkání jen těžko uskutečnilo. Slovo dostal i nejstarší účastník letošního setkání, triadevadesátiletý vojvodovský rodák Alois Filip. Petr Klepáček pak za pomoci prezenční listiny představil všechny přítomné rodiny. Příjemným zpestřením bylo hudební vystoupení dua manželů Pitrových, kteří společně zazpívali několik lidových písní a k nimž se po chvíli váhání přidali i někteří další hosté. Téměř všichni účastníci se chopili iniciativy a donesli na setkání celou řadu výborných česko-bulharských pochutin a desítky lahví bílého i červeného vína ze svých sklípků. Vedle toho zde byla díky manželům Marii (roz. Hružové) a Jaroslavovi Kubalíkovým možnost zakoupení *bozy*, *lokumu* či kravského, ovčího a kozího sýra – *sirene*. Nemalý zájem byl i o knihy týkající se vojvodovské historie. Na setkání dorazil i jeden speciální host, a to profesorka Judith Okely, britská antropoložka v té době hostující na univerzitě ve Vídni.

Iniciativa Občanského sdružení Vojvodovo v čele s Bořivojem Kňourkem a manželí Jakoubkovými umožňuje setkat se a zavzpomínat na minulost všem rodinám vojvodovských emigrantů i jejich přátelům, kteří vojvodovské kořeny nemají. Již desítky let tak přežívá tradice a identita jedné specifické skupiny lidí – Vojvodovčanů. Jistě budeme mluvit za všechny, když řekneme, že se již teď těšíme na další ročníky tohoto setkávání.

*Petra Bartáková, Anna Becková,
Olga Džulajová & Miroslava Nováčková*